

77§

LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI HYVINVOINTIALUEIDEN JA HUS-YHTYMÄN TOIMINNAN VALMISTELUN RAHOITUKSESTA VUOSINA 2021 JA 2022

Valmistelu ja lisätiedot: kunnanjohtaja Tiina Heikka 044-720 8686 tiina.heikka(at)lapinjarvi.fi, sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Tiia Gustavson, puh. 050-432 6228, tiia.gustavson(at)lapinjarvi.fi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Lapinjärven kunnalta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoksen asetukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta. Lausunnossa pyydetään huomioita valmistelun rahoituksen määräytymisperusteista koskien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän valmistelun rahoitusta. Lisäksi kunnalla on mahdollisuus antaa muita huomioita asetusluonnokseen tai perustelumuistioon. Lausunto tulee antaa 1.6.2021 mennessä lausuntopalvelu.fi kautta.

Lapinjärven kunnan lausunto

Huomiot hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettussa laissa säädetään hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Voimaantulolain 15 §:ssä säädetään hyvinvointialueelle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustuu valtion varoista maksettavaan valtionavustukseen.

Valtioneuvoston asetusluonnoksen mukaan enintään yksi viidesosa jaetaan kullekin hyvinvointialueelle tasasuuruksena osana. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen asukasmäärän perusteella. Enintään kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen alueella voimaantulolain voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella.

Asetusluonnokseen liittyvissä koelaskelmissa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun myönnettäisiin noin 474 000–513 000 euroa vuonna 2021 ja noin 1 309 000–1 495 000 euroa vuonna 2022. Yhteensä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun myönnettäisiin siten hieman alle 2 miljoonaa euroa rahoitusta yhteensä vuosille 2021 ja 2022.

Lapinjärven kunnan näkemyksen mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle esitetty rahoitus on riittämätön ja selvästi alimitoitettu vuosille 2021 ja 2022. Alueella tehdyn arvion mukaan hyvinvointialueen valmistelu tarvitsisi vähintään noin 3,4 miljoonan euron rahoituksen vuosille 2021 ja

2022. Ero esitettyyn rahoitustasoon on mittava, noin 1,4 miljoonaa euroa. Asetusluonnoksen rahoitustasoa olisikin korotettava Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta noin 70 prosenttia, jotta valmistelun onnistumiselle turvataan edes kohtuulliset edellytykset.

Alueella tehdyn arvion mukaan hyvinvointialueen valmisteluun tarvitaan noin 15 henkilöä, ja lisäksi suurimmat kustannuserät muodostuvat ostopalveluista sekä järjestelmäkustannuksista. Henkilöstökustannukset olisivat siten noin yhteensä noin 2,0–2,3 miljoonaa euroa, ostopalvelut noin 200 000–300 000 euroa, järjestelmäkustannukset noin 700 000–800 000 euroa, ja muut kustannukset noin 200 000–400 000 euroa. Yhteensä kustannuksia arvioitaan kertyvän noin 3,1–3,8 miljoonaa euroa.

Huomiot HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytymisperusteisiin

Lapinjärven kunta haluaa korostaa lausunnossaan myös HUS-yhtymän valmistelun riittävän rahoituksen tärkeyttä.

Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuistioon

Lapinjärven kunnan näkemyksen mukaan rahoituskriteereissä on huomioitava paremmin valmistelun luonne ja tarve. Osa hyvinvointialueista ei voi tukeutua edellisen hallituskauden valmisteluun, vaan valmistelu lähtee niin sanotusti ”nollasta”. Itä-Uudenmaan valmistelussa voidaan hyödyntää hyvin vähän edellisen hallituskauden koko Uudenmaan alueelle tehtyä valmistelua.

Monet kustannukset eivät ole riippuvaisia hyvinvointialueen koosta, joten asukasmäärän painoarvon tulisi olla selkeästi alhaisempi. Esimerkiksi hallintosäännön, strategian, talousarvion, hankintalinjausten ja henkilöstöpolitiikan valmistelu vaatii suunnilleen saman verran resursseja hyvinvointialueen koosta riippumatta. Lisäksi henkilöstöresurssit vaativat monen eri alan syvällistä erityisosaamista, joten valmistelun vaatima henkilömäärä ei skaalaudu alaspäin hyvinvointialueen asukasmäärän laskiessa. Järjestelmäkustannukset skaalautuvat alas vain vähän alueen asukasmäärän laskiessa.

Hyvinvointialueen valmistelu edellyttää riittäviä resursseja, koska laadukas valmistelu on edellytys sille, että hyvinvointialueet ylipäättänsä voivat aloittaa toimintansa 1.1.2023. Kaikkia kustannuksia tai ongelmakohtia ei edes ole mahdollista etukäteen arvioida, joten ylimääräisiä kustannuksia tulee aiheutumaan valmistelun edetessä. Valmisteluresurssien tulee ehdoittomasti olla lähtötilanteessa mahdollisimman realistisesti arvioitu.

Lisäksi alkuvaiheen valmistelu tulee vaikuttamaan pitkään hyvinvointialueen käytännön toimintaan, joten laadukas valmistelu parantaakin hyvinvointialueen mahdollisuuksia toimia alkuvaiheessa edes kohtuullisen tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Vastaavasti heikko ja puutteellinen valmistelu ohjaa hyvinvointialueen toimintaa jo alkuvaiheessa ei-

toivottuihin käytäntöihin ja heikkoihin toimintatapoihin. Siksi valtion tulee panostaa valmisteluun riittävästi resursseja.

Lapinjärven kunta haluaa vielä erikseen painottaa, että valtiolähtöisen sote-uudistuksen valmistelun rahoituksen tulee tulla 100-prosenttisesti valtiolta, eikä Lapinjärven kunnalla ole halua tai aikomusta osallistua valmistelun rahoitukseen.

EHDOTUS: Kunnanhallitus päättää:

- antaa yllä olevan lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmistelun rahoituksesta vuosina 2021 ja 2022.

PÄÄTÖS: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa

Susanne Sjöblom, hallintojohtaja
4.6.2021